

11 dager, 3. - 13. juni 2020

Mye inkludert!

Finland; Spennende Karelen!

Bli med oss på en spennende tur til de tusen sjøers land, - nærmere bestemt til finsk Karelen sammen med Stian Mo Færnsnes fra Vegårshei. Stian har oppholdt seg mye i området og er kjent for sin kjærlighet til Karelen, folket og kulturen der. Han har blant annet hentet tømmer i Karelen og brukt det når han bygde Færnsnes gjestegård. Stian er den rette reiseleder for nettopp denne turen, og han kan bidra til å gi oss en opplevelse i Finland og Karelen som sent vil glemmes. Det skal handle om kultur, natur og historie. Meld deg på en annerledes og spennende tur! MYE INNKLUDERT!

Risdal Touring, Transportvegen 17, 4735 Evje

www.touring.no

**RISDAL
TOURING**

Turen dag for dag:

DAG 1

Onsdag 3. juni 2020:

Stavanger/Kristiansand/Telemark – Karlstad, ca 200 km fra Strømstad: Vi starter tidlig fra Stavanger, og det er godt med gode seter i bussen og mulighet til å hvile litt underveis. Vi kjører sør og østover E39 til Kristiansand og derfra langs E18 til Sandefjord. Påstigning underveis langs ruta. Vi er i Sandefjord og på terminalen til Fjordline i god tid før ferjeavgang kl 15.20 til Strømstad. Om bord har vi bestilt buffet som blir dagens middag. Vel i land setter vi oss i bussen og kjører langs gode svenske veier til Karlstad hvor vi overnatter på et av våre gode samarbeids hoteller.

DAG 2

Torsdag 4. juni 2020:

Karlstad – Stockholm - Helsinki, ca 310 km kjøring: Vi koser oss med deilig hotell frokost og pakker så ut i vår behagelige buss. Turen i dag går til Stockholm, og vi får tid til å stoppe, gå av bussen og kikke oss litt rundt ved slottet og i Gamla Stan. Stockholm er en fin by og Gamla Stan spesielt trivelig. På ettermiddagen kjører vi ut til Värtahamnen og går om bord i Tallink Silja lines skip, Silja Symphony, som kl 16.45 legger ut på sin ferd over nordlige del av Østersjøen,

helt ved inngangen til Bottenvika. Vi koser oss med felles deilig buffet om bord og har ellers kvelden til fri disposisjon. Her er det bare å finne seg nye venner og kose seg sammen mens skipet stevner nord og østover mot Finland og Helsinki.

DAG 3

Fredag 5. juni 2020:

Helsinki – Joensuu, ca 470 km: Frokost om bord før vi får landkjenning og setter oss i vår behagelige buss med retning eventyret! Vi kjører raskt ut av Helsinki (vi får stifte nærmere bekjentskap med byen på tilbaketuren) Nå følger vi kystlinjen østover forbi byen Kotka. Kotka er en by i Kymmenedalen. Byen er den største i denne regionen som er kjent for papirindustri. Byen ligger ut mot Østersjøen og er en viktig havneby. Flere norske firma etablerte sagbruk i dette område i siste halvdel av 1800-tallet. Hans Gutzeit fra Fredrikstad og det Elverums baserte Halla bolaget var de største. Sammen med Gutzeit flyttet rundt hundre norske familier til Kotka, og deres etterkommere bor fortsatt i byen. Norske etternavn er derfor ikke uvanlig i byen. Vi fortsetter nord og østover til byen Villmanstrand, eller Lappeenranta som den heter på finsk, som ligger i Sørkarelen. Her gjør vi et stopp på et par timer for å se oss litt rundt på

egenhånd og også gi de som vil muligheten til å kjøpe seg litt å spise. Vi fortsetter så et stykke langs den russiske grensen mens Stian forteller oss om hendelser og sine opplevelser og erfaringer i Karelen. På kveldingen kommer vi til byen Joensuu hvor vi tar inn på vårt hotell, Sokos Hotel Kimmel for 3 netter. Felles middag er inkludert på kvelden.

DAG 4

Lørdag 6. juni 2020:

I Joensuu- utflukt til Valamo kloster: Vi koser oss med en deilig frokost og møter med eventyrlyst og med humøret på topp ut i bussen til vår sjåfør og Stian, klare for nye opplevelser. I dag skal vi besøke det kjente Nye Valamo kloster. Klosteret er sentrum for den ortodokse kirken i Finland og et valfartssted for pilgrimer og et tusentalls andre besøkende. Valamo kloster var et av de eldste klostrene i Russland, grunnlagt en gang mellom 900-tallet og 1400-tallet av Hellige Sergei og Herman av Valamo på Valamoøyene i Ladoga. Klosterets beliggenhet i grenseområdene mellom den tids Sverige og Russland har medført at klosteret har blitt plyndret og ødelagt flere ganger. Men til tross for dette har klosteret blitt gjenoppbygd og var, ved utbruddet av første verdenskrig et av Russlands største klostre. Da Sovjetunionen angrep Finland under vinterkrigen, ble de da rundt 190 munkene evakuert fra Karelen og fikk etter hvert fast tilhold på godset Pappiniemi i Heineväsi. Vinterkrigen endte

med at Finland måtte avstå store landområder til Sovjetunionen, deriblant også Valamoøyene i Ladogasjøen. Klosteret ble omdøpt til Nye Valamo kloster i 1940. De første tiårene var svært utfordrende for klosteret. Tilbakegangen for klosteret fortsatte utover femti- og sekstitallet. Til tross for at munkene fra Konevits kloster og Petsjengaklosteret etter hvert også bosatte seg på Nye Valamo, var det ikke nok til å opprettholde antallet munkes. På syttitallet opplevde klosteret en revitalisering. Flere unge finske menn søkte til klosteret og munkene fra Gamle Valamo falt bort etter hvert. I dag er Nye Valamo Kloster et viktig ortodokst kultursenter. I tillegg til selve klosteret, så er det folkehøgskole, hotell, kultursenter og et institutt for restaurering av ikoner på klosterets område. De viktigste inntektskildene for klosteret er turisme, skogsdrift og vinproduksjon. Det blir anledning til å besøke klosterets vinutsalg og lunsj på hotellet som tilhører klosteret er inkludert, og vi nyter den mens vi koser oss og snakker om dagens opplevelser. Tilbake til hotellet spiser vi middag sammen og de gode samtalenene fortsetter utover kvelden.

DAG 5

Søndag 7. juni 2020:

I Joensuu – det Karelske måltid: Ny dag med nye muligheter til å oppleve spennende ting! En solid frokost og vi tar oss god tid til å kose oss og fordøye maten. Formiddagen

og litt utover har vi dagen til disposisjon i byen Joensuu, og Stian anbefaler de som ønsker det å innta lunsjen i restauranten Sommerfuglhuset. Gi han beskjed om dere ønsker dette i starten av turen, så bestiller han bord til dere. (Lunsjen og billettene til utstillingen er ikke inkludert). På ettermiddagen reiser vi på en utflukt til den berømte restauranten Parpeinpirtti i Ilomantsi hvor vi virkelig skal smake på Karelen.- i form av det som kalles det Karelske måltid, en buffet full av Karelske spesialiteter, fulgt av musikk fra instrumentet Kantele, som er et tradisjonelt instrument knyttet til finsk, og særlig karelsk folkemusikk. Her står nye opplevelser smaker og følelsesuttrykk i kø. Dette er dagens middag og mette og fulle av nye inntrykk kjører vi tilbake til hotellet i Joensuu.

DAG 6

Mandag 8. juni 2020:

Joensuu – Koli, ca 110 km kjøring: Vi unna gjør dagens første og for mange viktigste måltid før vi i dag skal besøke den kjente skulptøren Eeva Rynnänens atelier i det vakre landskapet i Lieksa ved bredden av Vuonisjärvi sjøen. Eeva døde i 2001, men etterlot seg en mengde nydelige arbeider. Vi får en guidet omvisning og får både se og høre om hennes vakre bygninger (hvor hun bodde og arbeidet), skulpturer og tre møbler. Alt så vakkert og levende som bare ting laget i tre kan være. Hennes største arbeid er Paateri Kirken

som er mye brukt til bryllup. Eeva sin gode venn Tove Janson har nok funnet en del inspirasjon i hennes trearbeider som vi kan se igjen i bøkene med historiene om Mummida-len. Vi avslutter med en lunsj her før turen går videre til Lieksa. Her går vi om bord i hydrofoilen som tar oss med ut på den vakre Piolinen sjøen i naturparken Koli. Båten tar oss til Koli hvor vi tar inn på Sokos Hotel Koli. En tur opp trappene til utsiktspunktet på toppen av Koli er tilnærmet obligatorisk. På kvelden samles vi for å snakke om dagens inntrykk og spise en god middag på hotellet.

DAG 7

Tirsdag 9. juni 2020:

Koli – Kalevala, ca 160 km: Vi har en fin dag foran oss og starter med å nyte frokosten før vi setter oss i våre gode busseter. Første stopp er Juuka hvor vi får litt tid til å strekke på beina og se oss rundt. Neste stopp er Nurmes. Nurmes sentrum ligger på en smal åsrygg mellom innsjøene Pielinen og Nurmesjärvi . Den gamle byen Puu-Nurmes ("Tre-Nurmes") med sine bjørkegrender og pittoreske trehus fra 1800- og begynnelsen av 1900-tallet er et verdifullt kulturhistorisk ensemble. En kjent attraksjon i Nurmes er Bomba House på landeveien omtrent 2 km sør for sentrum. Det er en rekonstruert karelsk landsby. Tømmerhusene ble bygget mellom 1976 og 1981 basert på en gård i Suojärvi i det som nå er den russiske delen av Karelia. Her vil vi også

spise dagens lunsj på den fantastiske Ravintola Bomba. Videre går turen på ettermiddagen til Kalevala og vårt hotel Kalevala. Siden vi nå er i nettopp Kalevala er det ikke til å komme forbi en liten presentasjon av Finlands nasjonale epos; Kalevala som er et finsk og karelsk nasjonalt epos. Det er et heltedikt i 50 sanger, skrevet på versformen kavalameter eller finsk runometer, som er preget av alliterasjoner og spesiell rytme. Tekstene er muntlige historier i versform, som på 1800-tallet ble samlet til en helhet av legen og folkeminnesamleren Elias Lönnrot. Det sentrale temaet, maktkampen mellom den mørke Pohjola og den lyse Kalevala, har bakgrunn fra det tøffe livet til de som levde ved Hvitehavets strender i de russiske landsbyene Vuonninen, Kuusilahti, Kepa, Luusalmi, Borovoi og Kalevala. Eposet er en finsk skapelsesberetning. Kalevala eposet har hatt betydning for finsk kultur i flere former, både i malerier, skulpturer og litterært. Kalevala er oversatt til en rekke språk, hvorav to ulike utgaver på norsk. Når vi kommer frem besøker vi, og får en guidet omvisning på Vinterkrigsmuseet som ligger vegg i vegg med hotellet. Felles hyggelig middag på hotellet om kvelden.

DAG 8

Onsdag 10. juni 2020:

Kalevala – Helsinki, ca 600 km: Vi starter litt tidlig opp etter frokost og kjører sørover. Midt på dagen gjør vi et stopp på

noen timer i St Michel. Under vinterkrigen og fortsettelseskrigen hadde Finlands forsvarssjef og krigshelt, feltmarskalk Carl Gustaf Mannerheim, sitt hovedkvarter på en videregående skole i St Michel. Fordi hovedkvarteret lå i byen, ble St Michel utsatt for flere sovjetiske bombeangrep. Men skadene var ikke mer alvorlig enn at de ble raskt reparert. Bombingen muliggjorde en nyutvikling av byen, og dette er hovedgrunnen til byens moderne utseende. Krigstidens St Michel er i hovedsak knyttet til marskalk Mannerheim, Finlands forsvarssjef og senere Finlands president. Hans personlige jernbanevogn, som han brukte som en kommandopost under krigen, er parkert på jernbanestasjonen i St Michel. Det er mulig å se innsiden av vognen gjennom vinduene. Men adgang til vognen er begrenset til én dag i året, på Mannerheims fødselsdag den 4. juni. Jernbanevognen var åstedet for Mannerheims berømte møte med Hitler i nærheten av Immola i 1942. Fotografier av dette møtet er utstilt i vognen. Mannerheim var en vanlig gjest på Mikkelin Klubi, der hans favorittdrikk var snaps. Det ligger til rette for at man kan få kjøpt seg lunsj på egenhånd under besøket i byen. På ettermiddagen fortsetter vi til Finlands hovedstad Helsinki for overnatting på Scandic Park Hotel. Middag denne kvelden er ikke inkludert men det er mulig å påmelde seg en spesiell middag på russisk restaurant Saslik sammen med Stian.

DAG 9

Torsdag 11. juni 2020:

I Helsinki – Stockholm: Vi koser oss med hotellfrokost, pakker ut i bussen og kjører til sentrum av Helsinki. Her møter vi vår lokalguide som blant mye annet tar oss med til torget på havna, den ortodokse katedralen, Sibeliusmonumentet og Fjellkirken. De som vil kan også ta turen inn i samtidsmuseet for kunst (inngang ikke inkl), eller vandre rundt i sentrum på egenhånd. Det er også enkelt å finne seg en god restaurant for å få seg litt å spise, og Stian anbefaler lunsj på restauranten Zetor (ikke inkl. og ja, - det har noe med traktorer å gjøre...) Kl 17.00 reiser vår båt tilbake til Stockholm, og vi må være i havna minimum 1 time før avreise. Om bord har vi bestilt middags- og frokost buffet. Tiden om bord er til fri benyttelse og overnattingen foregår i gode innvendige lugarer.

DAG 10

Fredag 12. juni 2020:

Stockholm – Oslo, ca 520 km: Vel ankommet Stockholm og med magen fylt med deilig frokost går vi i land og bussen tar oss raskt ut av Stockholm og ut på gode svenske veier. Vi kjører vestover og utpå ettermiddagen nærmer vi oss riksgrensen og passerer den ved Ørje. Derfra kjører vi frem til området rundt Oslo for overnatting og middag.

DAG 11

Lørdag 13. juni 2020:

Oslo – Telemark – Kristiansand – Stavanger: Den siste frokosten på turen inntas med stort velbehag og deretter går turen hjemover. Vi stopper og setter av gjestene underveis og ender til slutt i Stavanger for siste avstigning. Vårt og Stians ønske er at dere alle sitter igjen med mange hyggelige opplevelser og at dere har fått et innblikk i kultur, matkikker og folkelyne i Finland og da spesielt i Karelen.

Karelen...

Der sjøane er store og tallause.

Der skogane er djupe og stille.

Der vegane er aude og milelange.

Der ein vaknar om morgonen med ein brunbjørn som næraste nabo.

Der ein drikk ekte Koskenkorva. Den av korn.

Der saunavarmen er mjukare.

Der menneska er få, men varme.

Der kantele-tonane har skapt lyttande, opne hjarte.

Der tangoen går i möll.

Karelen.

Det gjer ikkje noko at språket er uforståeleg.

Karelarane kjem ein i møte, uansett.

Dei bur i store laftehus med utvendige tappar og gesimsar og vakre, småruta vindauge. Kvar karm er eit kunstverk i seg sjølv.

Inne er det ikonar og raudbroderte pyntedukar på veggene.

Dukane har innvevde feil: Berre Gud er feilfri.

Ortodokse kapell i kvar grend.

Heile sommaren er det festivalar.

I Ilomantsi har eit vasstårn vorte vintårn.

Kultur og tradisjon er forankra i aust.

Folk er lyse til sinns. Meir opne og meir sosiale enn finnar flest.

Karelen.

Vinterkrigens land.

Pekka mot Ivan.

Ikkje langt frå det gamle jernverket i Möhkö vert eg gåande ein ettermiddag mellom restar av dei gamle skyttargravene. Eg roter i jorda og finn ei meir enn 50 år gammal tomhylse. Den har det finske statsmerket, "VP" og årstalet 1939. Eg er framleis på finsk side.

Pekka mot Ivan.

Karelen.

Aleine.

Her lever eg ordknappe, gode dagar og stille, mørke netter.

Kvar morgon står det varme, karelske pirogar med potet og eggsmør på bordet.

Til middag er det røykt gjedde og grovt rugbrød.

Eg finn meg til rette ved omnen i badstova når det mørknar. Kjenner meg heime. Eg skjønar brått dei gamle scenene frå finsk fjernsynsteater i det eg går ut for å kløyve meir ved. Nå er det eg som slår øksa i hoggestabben og seier det eine ordet, den kvelden - og veit at det er nok!

Mot natta drikk eg mørkt vinterøl i det svake lyset frå glørne i gruva.

Karelen.

Eg finn ei eiga ro her.

Ei stille.

Ei kvile.

Var det berre ikkje for henne med det svarte håret...

Det er som en tidsrekning – før og etter:

Før tenkte eg meg sjølv som et tre, eller et hus. I alle fall noko som sto fast. Men ho skapte meg om til en trekkfugl, den natta..

Karelen.

Eg trakkars varsamt.

Som var heile landet nysådd åker, endå det er haust.

Finlands store trekunstnar og professor, Eva Ryyänen, budde her.

Nå er ho borte.

Eg takkar Gud for at eg fekk møte henne ein gong. Ho sto ved altaret i si eiga kyrkje og heldt preike om kunst og Himmel

Pentti Saarikoski er heller ikkje meir. Men grava hans er ikkje langt unna.

Eg eig ingen ting her.

Eg er en farande fant som bankar på framande dører.

Eg låner seng og badstove der det byr seg.

Av og til, varmen frå eit kvinnfolk.

Det gjer nymånenettene lysare og ein komande vinter kortare.

Karelen.

Eg trakkars varsamt.

Mellom krigsminnesmerke og frosne blomar.

Her har diktsongarar vandra før meg.

Her er Kalevala født.

Her spelar kvinnene kantele og syng karelske songar.

Stian Mo Færnes

OM STIAN FÆRSNES:

I en del år var jeg så heldig å ha en jobb som gjorde at jeg oppholdt meg mye i Finland. Jeg samarbeidet med finsk industri både på Vestkysten og i sentrale Finland, men aller mest i Nord Karelen.

Møtet med det karelske folket satte spor. Karelen har en tragisk historie, men et folk som aldri lot seg kue. De er lyse til sinns og mer åpne enn finner flest. De ble tvangsflyttet etter siste verdenskrig, men med karelsk pågangsmot og finsk Sisu etablerte de seg på nytt innenfor Finlands nye grenser.

På nytt bygde de store laftehus med utvendige tapper og gesimser og vakre, smårutete vinduer. Hver karm som et kunstverk i seg selv. På nytt malte de ikoner og vevde rødbrøderte pynteduker på veggene. Med innvevde feil: Bare Gud er feilfri.

Det sies at Karelen er så øde at bjørnene har namn. Hven skulle ellers ha navn her?

Her er sjøene store og talløse. Her er skogene dype og stille. Her er storlomens skrik klarere. Her er veiene milelange. Her drikker man ekte Koskenkorva. Den av korn.

Her er saunavarmen mykere.

Her har kantele-tonane har skapt lyttende, åpne hjerter.

Men tangoen spilles i moll...

TURPRIS

11 dager kun kr 16.990,-

Pris pr person ved påmelding før 1.april 2020, deretter kr 17.990,-

Avreisedato: onsdag 3. juni 2020

Retur: lørdag 13. juni 2020

Turprisen inkluderer:

- ◆ Buss og sjåfør fra Risdal Touring
- ◆ Stian Mo Færnes som reiseleder
- ◆ Ferje Sandefjord - Strømstad
- ◆ Ferje Stockholm - Helsinki t/r
- ◆ 10 frokoster
- ◆ 9 middager i forskjellig form; buffeter på ferjer, hotell middager og det Karelske måltid
- ◆ 3 lunsjer
- ◆ Båttur på Piolinen sjøen
- ◆ Inngang og omvisning på Valamo kloster
- ◆ Inngang og omvisning i Eeva Rynnänens atelier og bolig
- ◆ Inngang og omvisning på Vinterkrigsmuseet
- ◆ Lokalguide i Helsinki

Tillegg for enkeltrom/lugar kr 2.990,-

Middag på restaurant Saslik kr 450,- 3 retter

Forbehold om endringer som følge av forhold utenfor vår kontroll!

Booking: 37 93 15 15 eller post@touring.no

